

Smulkūs investuotojai iš finansų sistemos tikisi skaidrios veiklos, kuri užtikrintų, kad išmintinga šiandienos investicija lems geresnį gyvenimą rytoj. Kadangi finansinės sistemos plėtrai įtaką daro didelės finansinės institucijos, kurių tikslas – visai siekti pelno, smulkiesiems investuotojams būtina ginti savo interesus. Europos Sąjungoje tai nėra naujas uždavinys, pvz., investuotojų vardu kalba konfederacija „EuroFinUse“.

Smulkieji investuotojai finansų rinkoje dalyvauja kaip finansinių paslaugų ir priemonių pirkėjai (biurokratinėje kalboje prigijo terminas „finansinių paslaugų vartotojai“), be to, įsigiję finansinių priemonių, tampa akcinio ar pajinio kapitalo dalyviais. Tai sritys, kuriose investuotojai turi pirmiausia dalyvauti formuojant finansų rinkos raidą nuo pat įstatymų leidimo ištakų.

Finansų sistema atlieka bent penkias funkcijas – sutaupus paverčia investicijomis, leidžia išdalyti riziką, transformuoti sukauptą vertę laike ir erdvėje, vykdo mokėjimus ir kuria pačią rinką finansinėms priemonėms. Problema, kad daugybė visai pasipelninti siekiančių finansų institucijų nekelia ir turbūt negali sau kelti tikslo užtikrinti finansinės sistemos kaip visumos sklandų finansavimą. Beprecedentė ekonominės galios koncentracija rodo, kad ekonomikos pakilimai ir krizės skatina turto koncentraciją nuskriaudžiant plačiąją visuomenę.

Yra tik vienas būdas laikinai išrinktiems demokratinių šalių vadovams sukurti balansą „amžiniams“ didelių finansinių institucijų ir galutinių naudos gavėjų interesams – įtraukti kuo daugiau visuomenės į finansų rinkos politikos bei įstatymų leidybos procesą. ES Parlamentas ir Komisija įstatymų leidybą vis dažniau organizuoja įtraukdama įvairių suinteresuotų grupių atstovus į darbo grupes, kurių uždavinys – kurti subalansuotą interesų atstovavimo teisinę sistemą. Gal tai padės apriboti stambaus kapitalo galimybes naudoti finansų rinką savo interesams.

Europos Komisija tai atlieka per Europos finansų sektoriaus priežiūros sistemą, suskirstytą į tris sektorius, kurių kiekvienas prižiūri atitinkamą instituciją: Europos vertybinių popierių ir rinkų (ESMA), Bankų (EBA) bei Draudimo ir pensijų (EIOPA). Reikia pasakyti, kad kuriant bendrą ES bankų sąjungą neproporcingai stiprinamos ECB galios. Pvz., paskelbtas planas bankų priežiūros darbuotojų skaičių padidinti gerokai daugiau nei tūkstančiu. O EBA šioje srityje dirba tik keliolika tarnautojų.

Finansinių paslaugų vartotojams – finansinių priemonių turėtojams, kurie yra svarbiausias, bet labiausiai neapsaugotas visuomenės sluoksnis, – šių institucijų veikla labai svarbi. Turėdamos Europos Parlamento bei Komisijos priskirtas galias atitinkamai pagal savo kompetenciją jos ne tik prižiūri ES finansų sektorių, bet ir tarnauja kaip ekspertai formuojant ES finansų sektoriaus raidą. Tai jos atlieka sutelkdamos įvairių interesų ekspertų grupes. Dalyvavimas tokių grupių diskusijose – puikus demokratiškas būdas individualiems investuotojams per savo asocijuotas struktūras paveikti įstatymų leidybą sau palankia linkme. „EuroFinUse“ konfederacija, vienijanti visų ES šalių investuotojus, į tokias grupes delegavo net keletą ekspertų.

Koordinuoti ESMA, EBA ir EIOPA veiklai sprendžiant su finansų rinka kaip visuma susijusius klausimus sukurti dar du vienijantys šių institucijų pastangas forumai: Europos sisteminės rizikos taryba ir Europos priežiūros institucijų komitetas.

Baltijos finansinių priemonių rinka tampa niekuo neišsiskiriančia ir palyginti maža bendro ES finansinio sektoriaus dalimi. Galimybės paveikti finansų rinkų raidą išliks perkeliant atstovavimą į Paryžių, Londoną, Frankfurtą ir Briuselį. Norint išlaikyti 2002 m. pradėtą kurti atstovavimą ir turėti bent minimalią įtaką sprendžiant ES finansų rinkos raidą, Lietuvos investuotojams reikia atsisakyti provincialumo ir pademonstruoti vienybę bei susiklausymą.

Giedrius Steponkus
„Lietuvos investuotojai“

Leidėjas UAB „Leidybos studija“

Adresas korespondencijai:

Parodos g. 26-307, 44221 Kaunas
Tel. (37) 750009; faks. (37) 750010
Mob. tel. (685) 32019
El. paštas: informacija@investuok.eu
www.investuok.eu
„Facebook“: investuok

Direktorius

Linas Pupelis

Vyr. redaktorius

Artūras Mankevičius

Numerio ekspertai

Finansų ministerijos Mokesčių departamento Tiesioginių mokesčių ir tarptautinio apmokestinimo skyriaus vedėjos pavaduotoja J. Lisauskienė
„Finastos“ finansų analitikas T. Povilauškas
„Finastos“ finansų makleris T. Dacys
„Inreal“ Turto vertinimo departamento vadovas A. Šešplaukis
Investuotojų asociacijos valdybos pirmininkas V. Plunksnis
Lietuvos bankų asociacijos prezidentas S. Kropas
Lietuvos finansų maklerių asociacijos prezidentas M. Dubnikovas
„Lietuvos investuotojai“ vadovas G. Steponkus
NASDAQ OMX grupės Baltijos rinkų padalinio vadovė A. Saladžienė
„Nordea Bank Lietuvos“ ekonomistas Ž. Mauricas
„Nordea Bank Lietuvos“ privačios bankininkystės vadovas dr. M. Plakys
„Olainfarm“ valdybos narys S. Lapinis
„Prudentis“ direktorius A. Balaišis
„Swedbank“ Asmeninės bankininkystės departamento konsultantas R. Riazanskis
„Swedbank“ analitikas A. Rodionovas
„Swedbank“ Baltijos investicijų centro vyresnioji analitikė E. Heinam
Šiaulių banko finansų makleris T. Kipišas
„TeleTrade Vilniaus“ vyriausiasis konsultantas-analitikas M. Pavlovskij

Maketuotoja Viktorija Jarašūnaitė

Viršelis „ArtHela“

Kalbos redaktorė Edita Vaskelaitė

Prenumeratos skyrius

Tel. 8 659 41020
El. paštas prenumerata@investuok.eu

INVESTUOK renginiai

Tel. 8 678 79955
El. paštas seminarai@investuok.eu

Reklamos skyrius

Mob. tel. 8 686 55957
El. paštas reklama@investuok.eu
Už reklamos turinį redakcija neatsako.

Spaustuvė

UAB „Spaudos praktika“

Tiražas 5 000 egz.